

Standard Ochrony Dziecka przed krzywdzeniem

w Ośrodku Terapii Rodzin i Par w Gliwicach

Standard Ochrony Dziecka został opracowany przez Zespół Psychoterapeutów Ośrodka na Zebraniu w dniu 27 listopada 2023 roku, (aktualizowany w kolejnych latach, ostatnio na zebraniu w dniu 13.04.2026) w związku z ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023, poz.1606) ze szczególnym uwzględnieniem rozdz. 3 i 4 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.

Ośrodek Terapii Rodzin i Par zajmuje się szeroko rozumianą pomocą psychoterapeutyczną w stosunku do osób w różnym wieku, przy czym głównym oddziaływaniem obejmuje pary i rodziny, a także osoby dorosłe. Dobro dzieci jako członków rodziny jest dla psychoterapeutów wartością nadrzędną.

I. Objaśnienia terminów

Ilekcroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:

- 1.** Danych osobowych dziecka należy przez to rozumieć każdą informację umożliwiającą identyfikację dziecka.
- 2.** Dziecku należy przez to rozumieć małoletniego, od urodzenia do 18 roku życia, które korzysta z oferty OTRiP.
- 3.** Standardach należy przez to rozumieć Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w OTRiP.
- 4.** Koordynatorze Standardu należy przez to rozumieć imiennie wyznaczoną osobę sprawującą nadzór nad realizacją Standardów. Koordynatorem Standardów jest Pan Ryszard Chłopek

- 5.** Kierownictwu - osoba, która w strukturze OTRiP zgodnie z obowiązującym prawem i/lub wewnętrznymi dokumentami jest uprawniona do podejmowania decyzji o działaniach OTRiP
- 6.** Pracownikowi należy przez to rozumieć każdego pracownika OTRiP bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma kontakt z dziećmi.
- 7.** Rodzicu należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji dziecka na podstawie przepisów ogólnych, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego oraz osobę uprawnioną do reprezentacji dziecka na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu, w tym rodzica zastępczego.
- 8.** Kliencie OTRiP należy przez to rozumieć każdą osobę korzystającą z usług świadczonych przez OTRiP w ramach działalności rejestrowej, w szczególności klienci pomocy bezpośredniej, w tym przede wszystkim dzieci i ich rodzice/opiekunowie. Klientem jest zarówno dorosły, jak i dziecko.
- 9.** Kontakcie bezpośrednim z dzieckiem należy przez to rozumieć działania prowadzone w ramach działalności OTRiP, kierowane bezpośrednio do dziecka. Kontaktem bezpośrednim są pomoc bezpośrednia dziecku, edukacja, zabawa z dzieckiem.
- 10.** Osobie trzeciej należy przez to rozumieć osobę nie będącą pracownikiem OTRiP ani rodzicem dziecka.
- 11.** Krzywdzeniu należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie albo zaniechanie ze strony opiekuna dziecka, pracownika lub osoby trzeciej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka.
- 12.** Zaniedbaniu należy przez to rozumieć wszelkie formy krzywdzenia dziecka, które nie wypełniają znamion przestępstwa.
- 13.** Zespole Interwencyjnym należy przez to rozumieć zespół powoływany przez Koordynatora Standardów w celu rozpatrzenia skomplikowanego przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka, w skład którego wchodzi Koordynator oraz inne osoby zaproszone do udziału w pracach Zespołu przez Koordynatora.

14. Zgodnie rodzica należy przez to rozumieć pisemne oświadczenie woli złożone przynajmniej przez jednego z rodziców dziecka korzystającego z pełni władzy rodzicielskiej (w przypadku braku porozumienia między rodzicami należy ich poinformować o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd).

II. Cel polityki

1. Polityka określa ramowe zasady i wytyczne, które mają na celu:

- a. uwrażliwienie wszystkich pracowników OTRiP na wagę podejmowania działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
- b. wskazanie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo dzieci znajdujących się pod opieką OTRiP;
- c. podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia.

2. Znajomość i praktyczne stosowanie Polityki jest etycznym, zawodowym i prawnym obowiązkiem wszystkich pracowników OTRiP.

III. Zasady bezpiecznych relacji pracownik-dziecko

1. Psychoterapeuta w codziennym kontakcie z małoletnimi klientami Ośrodka jest zobowiązany stosować się do zasad ujętych w Kodeksie Etycznym Psychoterapeuty PTP oraz standardów zgodnych ze stosowanym podejściem psychoterapeutycznym, dbać o poszanowanie nietykalności cielesnej oraz godności osoby małoletniej.

2. W obszarach kontaktu fizycznego poza podaniem ręki, spontanicznym przytuleniem się dziecka do dorosłego, dotykiem w trakcie zabaw grupowych oraz w sytuacji ratowania życia czy zdrowia, kontakt fizyczny z dzieckiem nie jest uzasadniony. Wyjątek stanowi też sytuacja, w której dziecko zagraża sobie lub innym, wtedy dopuszcza się kontakt fizyczny (w postaci adekwatnego przytrzymania).

3. Niedopuszczalne jest dotykanie dziecka bez obecności rodzica w sytuacjach związanych z diagnozą, stosowanie skracania dystansu, nieuzasadnionego dotyku, przemocy fizycznej erotyzacja relacji czy podejmowanie czynności seksualnych.

4. Podczas rozmowy z dzieckiem nie wolno stosować komunikatów złośliwych, wulgarnych, agresywnych, a komunikacja z dzieckiem nie może wzbudzać w nim poczucia winy, zagrożenia, obniżać poczucia własnej wartości, upokarzać, naruszać granic dziecka.

5. Podczas dyscyplinowania dziecka rozumianego jako stawianie granic, motywowanie do wykonywania zadań czy zmiany zachowania niepożądanego niedopuszczalne jest: upokarzanie, poniżanie, fizyczne zachowanie agresywne, w tym izolowanie, uniemożliwianie realizacji potrzeb fizjologicznych, wykorzystywanie przewagi psychicznej (wzbudzanie poczucia winy, krzyk, stosowanie gróźb).

IV. Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

Wszyscy pracownicy i personel OTRiP działają na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem. W swojej pracy kierują się przepisami polskiego prawa. Każda informacja dotycząca podejrzenia krzywdzenia dziecka traktowana jest poważnie i wyjaśniana, bez względu na to czy pochodzi od dziecka/rodzica/profesjonalisty oraz czy dotyczy podejrzenia krzywdzenia ze strony innego dziecka, rodzica, profesjonalisty czy też pracownika bądź personelu.

◆ § 1

1. Wszyscy Pracownicy są zobowiązani do doskonalenia się jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci w zakresie właściwym dla sprawowanych funkcji i stanowiska. W oparciu o tę wiedzę, doświadczenie i w ramach wykonywanych obowiązków mają obowiązek zwracać uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci.

2. Każdy Pracownik, który zauważy lub podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone, zobowiązany jest zareagować, w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.

3. Wszyscy Pracownicy są zobowiązani do zapoznania się z obowiązującymi przepisami dotyczącym zgłaszania sytuacji przemocy wobec dzieci.

4. Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo dzieci zgodnie ze swoimi kompetencjami oraz obowiązującym prawem.

◆ § 2

- 1.** Postępowania, o których mowa w niniejszym rozdziale toczą się z zachowaniem zasady poufności.
- 2.** Pracownicy i personel, którzy w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uzyskali dostęp do informacji o krzywdzeniu dziecka lub do informacji z tym związanych, są zobowiązani do zachowania ich w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

◆ § 3

- 1.** W przypadku zaobserwowania u pracownika zachowania, które ma znamiona zaniedbania lub krzywdzenia dziecka, osoba będąca świadkiem takiego zachowania jest zobowiązana niezwłocznie zareagować na sytuację oraz przekazać informację o tym Koordynatorowi Standardów. Świadek wraz z Koordynatorem wypełniają Kartę Interwencji (załącznik nr 1), w której zamieszczają dokładny opis zaistniałej sytuacji w oparciu o informacje uzyskane od świadka.
- 2.** Koordynator Standardów, będący jednocześnie Kierownikiem OTRiP, niezwłocznie przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z pracownikiem/ personelem w obecności osoby, która poinformowała o zachowaniu mającym znamiona zaniedbania lub krzywdzenia dziecka. Z rozmowy należy sporządzić notatkę w Karcie Interwencji.
- 3.** Konsekwencją potwierdzenia przypadku zaniedbania/krzywdzenia dziecka przez pracownika może być rozwiązanie umowy, poinformowanie o zdarzeniu organizacji zawodowej lub/i związkowej zrzeszającej pracownika oraz w sytuacji popełnienia przestępstwa zgłoszenie sprawy na policję oraz wezwanie innych niezbędnych służb.

◆ § 4

- 1.** W przypadku zaobserwowania u dziecka symptomów wskazujących na zaniedbanie pracownik zgłasza ten fakt Koordynatorowi Standardów. Zaobserwowane objawy należy szczegółowo opisać w Karcie Interwencji.
- 2.** Koordynator nadzoruje zorganizowanie spotkania z rodzicami dziecka w trybie pilnym, w którym oprócz rodziców uczestniczy pracownik zgłaszający, ewentualnie psychoterapeuta wskazany przez Koordynatora. Skład osobowy spotkania jest dostosowywany do konkretnej sytuacji.

3. W przypadku odmowy udziału lub nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na spotkaniu, zostaje podjęta jeszcze jedna próba umówienia spotkania z rodzicami. Jeżeli nie dojdzie do spotkania w kolejnym terminie, Koordynator we współpracy z pracownikiem zgłaszającym, składa Wniosek do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinny i Nieletnich (przydzielonego do miejsca zamieszkania małoletniego) o wgląd w sytuację dziecka/rodziny (załącznik nr 5). Składa również wniosek do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej lub odpowiedniej instytucji realizującej zadania pomocy społecznej przydzielonej do miejsca zamieszkania małoletniego, o założenie Niebieskiej Karty lub wniosek o rozeznanie sytuacji rodziny (załącznik nr 6).

4. Jeżeli dojdzie do spotkania, w trakcie spotkania rodzice są informowani o podejrzeniu zaniedbywania dziecka oraz o działaniach (o których mowa w pkt 3 §4), kt